

KOLD KRIG – 33 fortællinger om Den Kolde Krigs bygninger og anlæg i Danmark, Færøerne og Grønland

Forfattere: (Redaktion) Morten Stenak, Peer Henrik Hansen, Thomas Tram Pedersen, Martin Jespersen m.fl.
Udgivet af: Kulturministeriet, Kulturstyrelsen 2013
Sider: 214

Anmeldt: Af Ulrik V. Jensen, historie- og samfundsfaglærer, Rantzausminde Skole, Svendborg og formidler ved Danmarks Forsorgsmuseum og Koldkrigsmuseum Langelandsfort

Bogen "Kold Krig", der udkom i 2013 fra Kulturstyrelsen, er et oversigts- og opslagsværk over et bredt udvalg af installationer og anlæg, der blev opført under Den Kolde Krig. Bogen giver et rimeligt dækkende indblik i de anlæg og installationer, der på grund af Danmarks medlemskab af Atlantpagten (NATO) kom til at præge Den Kolde Krig i Danmark og Rigsfællesskabet. Mange af stederne i bogen er i dag nedlagte, andre er fredede og en del af et museum, atter andre er stadig i funktion og ikke tilgængelig for offentligheden. Fælles for dem alle er, at de er en del af den kulturarv, som verdenssituationen efter 2. Verdenskrig affødte.

Bogen er inddelt i fem sektioner benævnt 01-05 med underkapitler. Sektion 01 udgør en indføring i situationen under Den Kolde Krig og Danmarks forhold som frontlinjestat i den geopolitiske konflikt. Kapitlet tjener til at klargøre for læseren, hvordan kendsgerningerne var, men samtidig er der i et afsnit et eksempel på, hvilke tiltag denne nye verdenssituation fordrer nye systemer at indrette sig efter; kap. 01.07: Centimeterkort og nøglepunkter. Som læser går det altså op for en allerede i denne sektion af bogen, hvor alvorlig og gennemgribende De Kolde Krig var.

Sektion 02 er en spændende fortællende gennemgang af de af redaktionen udvalgte anlæg i Danmark. De udgør 25 stk. Det skal siges, at alle koldkrigsanlæg slet ikke er medtaget. Bogens indhold er som nævnt et udtryk for et repræsentativt udvalg og dermed ikke udtømmende, men undervejs henvises der til andre lignende anlæg. Fx er Flyvestation Skrydstrup (kap. 02.11) udvalgt i bogen, men der er medtaget en oversigt over de andre mindst ligeså vigtige andre militære flyvestationer i Danmark, ligesom kapitlet om de kommunale kommandocentraler kun omfatter tre byer. Der fandtes i alt henved ca. 120 af disse i hele landet.

Sektion 03-04 er fortællingen om udvalgte og centrale anlæg i Grønland og Færøerne, og sektion 05 udgør litteratur og bilag.

Bogen kan først og fremmest bruges til at danne sig et overblik over, hvor omfattende forberedelser, der blev gjort i Danmark og i rigsfælleskabet under Den Kolde Krig, og den kan derfor med fordel anvendes som afsæt til at konkretisere, hvor og hvordan en geopolitisk situation kom til at præge et land. Det, der er mest iøjnefaldende, er, at Den Kolde Krig, var allestedsnærværende. Der var ikke en landsdel, hvor konflikten ikke fik sat sit aftryk, og derfor kan man som underviser benytte bogen til at tage ud i sit lokalområde og sammen med sine elever eller studerende opsøge, undersøge og identificere Den Kolde Krigs efterladenskaber.

Men gør det inden det er for sent – anlæggene er under nedrivning i disse år. Områderne skal føres tilbage til det oprindelige landskab, og trusselsbilledet og derfor stedernes strategiske og operative relevans er ikke længere det samme.

Bogen kan lånes som klassesæt ved et besøg på Koldkrigsmuseum Langelandsfort eller ved henvendelse til Langelands Museum, Jens Winthers Vej 12, 5900 Rudkøbing. Endelig kan bogen downloades på Kulturstyrelsens hjemmeside <http://slks.dk/publikationer/publikationsarkiv-kulturstyrelsen-2012-2015/kold-krig/>

Der er udarbejdet et undervisningsmateriale til bogen med læringsmål knyttet til kompetenceområderne for historiefaget af Koldkrigsmuseum Langelandsfort, og det vil kunne findes på Langeland Museums hjemmeside www.langelandsmuseum.com under fanebladet 'skoletjeneste'.